

KONFERENCIJOS

KONFERENCIJA IR KOLOKVIUMAS ETIKOS KLAUSIMAIS

1985 m. lapkričio 20—21 d. Vilniuje įvyko respublikinė mokslinė konferencija „Etika ir dabartinė ideologinė kova“. Ją surengė Lietuvos KP Centro Komiteto Propagandos ir agitacijos skyrius, Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas bei Lietuvos TSR „Zinijos“ draugija.

Pradėjęs konferenciją, Lietuvos KP Centro Komiteto Propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas J. Kuolelis pažymėjo, kad idėjinėje socializmo ir kapitalizmo konfrontacijoje buržuazinių etinių koncepcijų kritika yra svarbi ideologinio darbo kryptis, padedanti ugdyti tarybinių žmonių sąmoningumą.

Be respublikos mokslininkų, konferencijoje pranešimus padarė ir svečiai iš kitų šalies mokslo centrų. Iš viso buvo perskaityta 10 pranešimų.

V. Lazutka (Vilnius) nagrinėjo patriotizmo ir internacionalizmo santykį bei interpretacijas dabartiniame pasaulyje.

V. Kiseliovas (Gorkis) aptarė svarbiausius partinės etikos principus. V. Pazenokas (Kijevas) išryškino buržuazinės etikos reliatyvistinį pobūdį, o R. Aleksandrova (Saranskas) — natūralistinių etikos koncepcijų metodologinį ydingumą. J. Sogomonovas (Vladimiras) analizavo „alternatyvinių“ sąjūdžio moralines pažiūras kapitalistinėse šalyse. J. Sakalauskas ir A. Galdys (Vilnius) nušvietė, kaip dorovinė-etinė problematika panaudojama lietuvių klerikalinėje emigracinėje propagandoje bei kitose katalikiškojo klerikalinio antikomunizmo ideologinėse akcijose. N. Šaškovas (Kišiniovas) kritikavo dabartinio „etinio socializmo“ metodologinius pagrindus, I. Mamedžadė (Baku) — dorovės ir politikos santykio problemos spren-

dimą dabartiniame makiavelizme. V. Ganžino (Maskva) pranešimo turinys — dabartinio imperialistinio militarizmo etinė kritika.

Diskusijose dėl pranešimuose iškeltų klausimų kalbėjo R. Petropavlovakis (Maskva), R. Babachanova (Vilnius), V. Skorinovas (Zernogradas), S. Laptionokas (Minskas), N. Eingorn (Sverdlovskas), V. Kiseliovas (Gorkis), V. Zemaitis (Vilnius).

Tų pačių metų lapkričio 22 d. Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Filosofijos, sociologijos ir teisės institute įvyko tarprespublikinis kolokviumas „Metodologiniai etikos istorijos klausimai“, kurį surengė šio instituto Etikos skyrius (vadovas V. Zemaitis).

Kolokviumo dalyvius pasveikino Instituto direktorius V. Lazutka. Įžanginį žodį taręs V. Zemaitis pažymėjo, kad etinės minties istorijos tyrinėjimo srityje yra teigiamų poslinkių, visose respublikose, bet kartu ir daug spęstinių problemų.

Diskusijas pradėjęs V. Skorinovas (Zernogradas) pabrėžė, kad, norint sėkmingai tyrinėti etikos istoriją, būtina išbulinti tų tyrinėjimų metodologiją, vengti vulgaraus sociologizavimo, labiau išryškinti loginius ir psichologinius etinės minties raidos determinantus. Šiuo požiūriu oratorius sveikino kolokviumo proga parengto testinio rinkinio rusų kalba „Metodologiniai etikos istorijos klausimai“ (1985 m.) pasirodymą. R. Petropavlovskis (Maskva) smerkė vis dar pasitaikantį nihilizmą praeities etikos atžvilgiu, siūlė nuosekliai laikytis lenininių teorinio palikimo vertinimo principų. Apie sisteminės analizės svarbą tiriant dorovę ir etines pažiūras, apie etikos ryšį su gyvenimu kalbėjo V. Ganžinas (Maskva), M. Drobžėvas (Tambovas). Dorovės ir etinės teorijos formavimosi ir jų raidos periodizacijos klausimai

mus gvildeno J. Sogomonovas (Vladimiras). Su juo diskutavo kiti kolokviumo dalyviai. V. Ivanovas (Leningradas) pabrėžė, kad susilavėjimas vienomis ar kitomis schemomis suprantant dorovę ir etiką negali būti vaisingas, nes tai pažeidžia istorizmo principą. O. Celikova (Maskva) ir S. Laptionokas (Minskas) akcentavo būtinumą koordinuoti etikos istorijos tyrimus. I. Zelenkova (Minskas) atkreipė dėmesį į etinių tyrimų specifiką, į etinės teorijos raidos vidinę logi-

ką. R. Aleksandrova (Sarasakas), G. Ščerbakova (Tomsakas) pailietė aktualius dorovinio auklėjimo, etikos dėstymo klausimus. Apie etikos objektą, šio mokslo statusą bei funkcijas kalbėjo A. Lozuraitis (Vilnius).

Kolokviumas, kaip pažymėjo pabaigos žodyje V. Zemaitis, padėjo geriau suvokti pribrendusias etikos istorijos tyrinėjimo problemas ir nubrėžė jų konstruktyvaus sprendimo gaires.

C. Kalenda